

PYRÉNÉES ORIENTALES

Francie

KLÍČOVÁ SLOVA:

Udržitelná mobilita, komplexní řešení mobility, spolujízda, přeshraniční spolupráce, cykloturistika, udržitelný rozvoj, management cestovního ruchu

POPIS OPATŘENÍ:

MOBILITA V NÁRODNÍM PARKU – aktivity a ukotvení v regionální politice

Vizí místní politiky je zajistit, aby „Národní park Východní Pyreneje (Parc national Pyrénées Orientales) byl destinací, která je přístupná veřejnosti, a příkladem ekomobility“.

Jedná se o nabídku alternativ k automobilové dopravě a její celkové omezení na území národního parku, což zvyšuje atraktivitu tohoto území a kvalitu života místních obyvatel, včetně jejich dopravy z domova do práce.

Opatření pro mobilitu návštěvníků

- Rozvoj sítě „Rézo Pouce“ – systém spontánní, organizované a zabezpečené **spolujízdy**.
- Přeshraniční program POCTEFA „**GPS Tourisme**“ a projekt „**Train Jaune**“ („Žlutý vlak“). Správa parku se spolu se svými partnery na francouzské i katalánské straně zapojila do budování sítě „turistických destinací“, které splňují kritéria a aktivně provozují „udržitelný cestovní ruch“, plně respektující hodnoty životního prostředí. Základem projektu je zajištění nabídky udržitelných druhů dopravy (vlak, jízdní kola, nabídka pro pěší, výpravy atd.) a obslužnosti turistických zařízení a plánovaných akcí.
- Na projektu „Žlutý vlak“ správa parku spolupracuje i s krajským úřadem (Région Occitanie), který si tento projekt také vzal za svůj a považuje ho za ukázkou udržitelného rozvoje území. S tím souvisejí i investice do železniční dopravy, včetně „Žlutého vlaku“, které mají zajistit obslužnost chráněného území i návaznosti dalších alternativ z železničních stanic dále do chráněného území.

- Jsou tak zapojeny i obce, podnikatelé a provozovatelé služeb, kteří společně s krajem a správou NP tvoří nabídku pro návštěvníky i obyvatele a také ji společně propagují.
- S podporou sdružení dotčených místních obcí (oblast Pyrénées Cerdagne a Capcir Haut Conflent) správa NP také realizuje značení turistických cest a lokalit ve formě **cykloturistických okruhů a pěších tras**. Tato aktivita je spojena také s financováním nákupu elektrokol, jež sdružení obcí začlenilo do svého energetického plánu „Territoire à Energie Positive“, konkrétně do opatření „budování zelených cest“. Značené turistické okruhy jsou plánovány tak, aby na žádném úseku nebyli turisté „nuceni“ používat automobil. Zároveň jsou vhodné pro různé skupiny turistů, i nesportovce nebo rodiny s dětmi. V současnosti je v terénu přístupných 15 tras s kvalitní nabídkou čisté mobility po chráněném území.

Opatření pro denní mobilitu

Síť „Rézo Pouce“ (spolujízda pro volnočasové cesty, viz výše) je doplněna o další tři stěžejní aktivity, které zajišťují ekologičnost místní dopravy pro běžné denní cesty:

- Místní firmy a úřady, které mají více než 25 zaměstnanců, realizují svoje firemní plány mobility a dobrovolně zavádějí opatření, jako jsou vybavení pro cyklisty, koordinace veřejné dopravy pro cesty do práce, využití spolujízdy „Rézo Pouce“.
- Sdružení místních obcí se také angažuje ve vylepšení nabídky pro pěší, cyklisty i obslužnost autobusovou dopravou.
- Ekologický styl řízení motorových vozidel je součástí kursů, které mají k dispozici zaměstnanci dopravních společností i jednotlivci.

Omezení motorové dopravy

Provoz motorových vozidel v přírodních lokalitách má velmi nepříznivý dopad na životní prostředí (eroze půdy, emise) i na živočišné a rostlinné druhy žijící v území. Hluk z dopravy jim způsobuje stres a nežádoucí reakce (opouštění hnízd, fyzická vyčerpanost atd.). Automobilový provoz v blízkosti přírodních lokalit nebo dokonce přímo v chráněném území také bývá příčinou vzniku požárů.

Z tohoto důvodu správa parku zavedla **následující nařízení**:

- Provoz motorových vozidel je omezen pouze na několik cest, které jsou k tomuto účelu poskytnuty (např. pro turistické autobusy).
- Aktivity, jako jsou terénní „off-road“ jízdy motorovými vozidly, jsou zakázány včetně parkování.
- Pokud konkrétní přírodní rezervace nebo památka neudělí výjimku, provoz motorových vozidel je v chráněných lokalitách zakázán. Výjimky jsou projednávány s účastí dotčených obcí a správa parku upřesňuje konkrétní potřeby chráněného území (riziko požáru, výskyt fauny a flory apod.). Zástupci správy parku, obcí a zástupce státu vytvoří „u kulatého stolu“ plán mobility (doslova „plán dopravního provozu“), kde jsou specifikovány dopravní podmínky a opatření s ohledem na ochranný režim, potřeby místních obyvatel, návštěvníků a dalších aktérů a dopravní nabídka je tvořena na principu ekologičnosti a v souladu s charakterem území.

Rada pro udržitelný rozvoj

S cílem uplatňovat udržitelný rozvoj v chráněném území vznikla „Rada pro udržitelný rozvoj“, která se skládá ze zástupců dotčených organizací – veřejných i soukromých – a úřadů, které jsou kompetentní pro zavádění různých rozvojových aktivit na území národního parku a okolí. Rada funguje prostřednictvím tematických komisí, které mají svého předsedu/předsedkyni. Cílem je mít přehled o činnostech, projektech a programech v území, o jejich implementaci a dopadech a zajistit spolupráci na udržitelných aktivitách. Tematické komise se scházejí minimálně dvakrát do roka, ale ustavují pracovní skupiny podle aktuálních potřeb, ty se scházejí častěji a pracují v užším spojení s místními aktéry.

Okresní politika ochrany klimatu

Generální rada (Conseil Général) na úrovni départementu usiluje o diverzifikaci cestovního ruchu na svém území pomocí plánu rozvoje cestovního ruchu a volnočasových aktivit (Stratégie Départementale de Développement du Tourisme et des Loisirs - 2019-2023). Plán je postaven na operačním nástroji, který umožňuje spolupráci veřejných i soukromých subjektů. Cestovní ruch je zde vnímán jako důležitá ekonomická aktivita a zároveň je mu vymezen prostor v území (územní koncepce s kritériem udržitelnosti) a je zde podporována strukturovaná diverzifikovaná nabídka. Plánované/realizované aktivity reagují také na plán pro snižování dopadu klimatických změn.

Diverzifikace nabídky cestovního ruchu je plánována i v souvislosti s mobilitou, kterou zařízení a turistické aktivity vytvářejí. Součástí nabídky je tak např. „turistika na krátké vzdálenosti“ pro místní i přeshraniční klientelu. Klíčem je rozmístění ubytovacích kapacit a adekvátní dopravní nabídka alternativními druhy dopravy, stejně tak i doplňkové služby (hydroterapie, plavání apod.) a samozřejmě aktivity v přírodě, kdy jsou propagovány zelené cesty (pro pěší, horská kola, jízdy na koni apod.) (viz Les Rondes du Canigou, Espace VTT Madres Coronat, Tour du Fenouillèdes - pěší i hipotrazy).

Výhodným geografickým spojením chráněné oblasti Pyrenejí jsou „hory-moře“, kdy jsou aktivováni aktéři cestovního ruchu jak v horských, tak přímořských oblastech a jejich nabídka je koordinována prostřednictvím metodiky „Cestovní ruch a klimatická změna“. Pamatuje se i na ekonomické ztráty subjektů cestovního ruchu v důsledku klimatických změn (např. nedostatek sněhu nebo sněhové kalamity, povodně, sucha apod.) a jejich dopad na letní a zimní sezonu. Zároveň se zvyšuje

povědomí o změnách klimatu a cílové skupiny jsou vedeny k udržitelnějšímu chování a šetrnějšímu cestovnímu ruchu. Generální rada (okresní úřad) zaštituje několik opatření pro snižování dopadu cestovního ruchu na chráněná přírodní území a pro řešení klimatických změn (v rámci plánu ochrany klimatu a úspory energií „Plan Climat-Énergie Territorial (PCET) des Pyrénées Orientales“). Na okresní půdě vznikla také pracovní skupina „Bez auta“ („Sans voiture“), která připravuje opatření pro redukcí automobilového provozu jak v rámci départementu, tak na jeho chráněných přírodních územích. Příkladem může být zajištění autobusové kyvadlové dopravy a žlutých vlaků, vybavení pro pěší trasy a koordinace nabídky se správou národního parku a aktéry v oblasti cestovního ruchu.

ZDROJE A DALŠÍ DOPORUČENÁ LITERATURA:

<https://pro-tourismeadt66.com/strategie-departementale-de-developpement-du-tourisme-et-des-loisirs>

<https://www.tourisme-pyreneesorientales.com/>